

Hytte-Kaptajn – Orden i kaos

Formål:

“Hytte-Kaptajn”-mærket handler om at skabe spejdere, der kender deres hytte, kan organisere den, holde styr på materialer og sikre, at hytten er rar og funktionel at være i. Spejderen lærer at tage ansvar for fælles og personlige områder gennem rengøring, organisering og planlægning – både i hverdagen og på lejr og skabe overblik, struktur og rene omgivelser – fordi en god spejder passer på sine ting og sit fællesskab.

For at tage mærket skal spejderen:

1. **Kende hyttens indhold**
 - hvor ting står, hvorfor de står der og hvordan de bruges.
2. **Kunne rydde op og organisere**
 - både hverdagsoprydning og systematisk organisering.
3. **Kunne rengøre områder af hytten**
 - og forstå god praksis for rengøring.
4. **Bidrage aktivt til fællesskabet**
 - ved at gøre hytten nem at bruge for alle.

Mærket kan tages **én gang årligt** på tværs af alle aldersgrupper, og aktiviteterne tilpasses alderen.

Krav til mærket

Spejderne skal gennemføre aktiviteter inden for tre hovedområder:

- **Overblik**
- **Rengøring**
- **Organisering**

Derudover skal spejderne lave **mindst 1 dokumentationselement**, fx før/efter-billede, kort, video eller plan.

Eksempler på aktiviteter: Overblik

(Samler dine forslag og tilføjer nye)

- Kortlæg hyttens ting. Lav et rumkort eller et oversigtskort for hele hytten.
- Lav O-løb i hytten (fx skattejagt med ledetråde baseret på materialer).
- Sæt ting på plads på tid – byt derefter mellem grupper, så de lærer hinandens systemer at kende.
- Blind-makker-rundvisning – én spejder har bind for øjnene, og makkeren guider rundt i hytten med fokus på placeringer.
- “Hvad mangler her?”-leg – stil 10 genstande frem, lad spejderne kigge i 15 sek., fjern én ting og lad dem gætte hvilken.
- Lær at finde ting hurtigt: Stopur-leg – hvor hurtigt kan man finde “noget gult/et stykke snor/et bestemt værktøj”.

Eksempler på aktiviteter: Rengøring

- Lær rengøringsteori (fx hvad starter man med og hvad slutter man med).
 - Lav en liste over opgaver og prioriter dem i rækkefølge
 - Ryd op og smid ud – hvis ting ikke har en bestemt plads, så vil det altid være rod.
 - Fokuser på én type opgave ad gangen.
 - Start oppefra og ned: Tør støv af hylder, dørkarme og stikkontakter, før du støvsuger og vasker gulve.
 - Brug rengøringsmidler smart og rigtigt: Sprøjt rengøringsmiddel på vaske, badekar og toilet og lad det virke, mens du gør andre ting i rummet, f.eks. aftørre spejle eller tørrer overflader af. Dette løsner snarset.
 - Brug rengøringsmidler rigtigt: Kan man bruge sæbespånere til at vaske vinduer? Opvaskemiddel til gulvvask? Og hvad sker der hvis man blander det? Hvad opløser fedt og hvad gør ikke?
- Lav din egen rengøringsplan for en uge (hjemme eller i spejderen).
- Gør grundigt rent i et spejderområde (fx hytte, grejrum, telt eller bålplads) og fejre det med kage.

- Opfind den sjoveste måde at gøre noget rent på – rulle sig på gulvet med klude eller sætte skure-svampe på fødder ala. Pippi, osv.
 - Lav en “Sådan gør du”-video (tømme opvaskemaskinen, sortere skab mv.).
 - Lav “før og efter”-billeder eller video.
 - Rengørings-banko: Hver firkant er en lille opgave (tør bordet af, fjern spindelvæv, feje 2 m², osv.).
 - Hytte-kirurg: Spejderen får “patienten” (et snavset område), og skal “diagnosticere” og “behandle” den.
 - Rengøringsstafet – hver patrulje udfører 4 korte opgaver på tid.
-

Eksempler på aktiviteter: Organisering

- Organisér et område – Registrere, sortere, planlæg og find den bedste plads.
 - Lær organiseringsteori – farver, størrelser, anvendelse, hyppighed af brug osv.
 - Label-amok med labelmaskine – Så kan man finde ting og sætte det tilbage
 - Sorting er satisfying: Sortér bestik, maling, krydderier, rebtyper, knapper, perler osv.
 - Konkurrence: Opgave hvor et hold får en materiale der er sorteret vs. Et hold der får samme opgave, men hvor materialerne ligger rodet (Fx lego)
 - Lav et simpelt system: “hyppigt brug = lavt”, “særligt udstyr = låst skab”.
 - 5-minutters reset: lær spejderne at gøre et rum pænt på 5 minutter – Alt skal have en plads.
 - Udvikle hyttens nye “organiseringsregler” – spejderne bestemmer systemet.
-

Ideer til andre aktiviteter fordelt på aldersniveau

Rengøring, oprydning og organisering er ikke altid noget som der ses som sjovt. Men det kan gøres sjovt og tilpasses til den spejderalder som der skal tage mærket og hvis det er sjovt, så er indlæringen også bedre.

Mikro (ca. 6–8 år)

Fokus: Leg, hurtige aktiviteter, sanser

- Skattejagt i hytten: Find ting efter farver eller former.
 - Ryd-op-leg: Hvem kan rydde flest ting på 2 minutter?
 - Sorteringsstationer: Store, visuelle materialer (bolde, forbindinger, tørklæder).
 - “Vask med musik”: Rengøring mens musikken spiller – stop når musikken stopper.
 - Puslespil af hytten – find hvor ting hører til på simple tegninger.
 - Find 5 ting der ligger forkert.
-

Ideer til familie/mini

Fokus: Enkle systemer og ansvar

- Lav simple labels – med symboler i stedet for tekst.
 - Miniprojekt: Organiser én kasse eller ét skab.
 - Kontraster: Vis et billede af et meget rodet skab – hvordan ville de ændre det?
 - Rengørings-rundløb: 4 korte poster med klud, kost, skrubbe, osv.
 - Lav jeres egen “Hyttens gode vaner”-plakat.
-

Ideer til junior

Fokus: Selvstændighed og projektopgaver

- Redesign et helt hjørne af hytten.
- Lav en hyttemanual med kort, regler og billeder.
- Organiseringsteori: lær “zoner”, “hotspots” og “før og efter analyse”.

- Skab-makeover: juniorerne bestemmer systemet og viser det til de yngre.
 - Rengøringsstafet med konkurrencepræg.
 - Blind-test: Find en ting på tid, både organiseret og rodet område.
-

Ideer til trop

Fokus: Ejerskab, planlægning og effektivitet

- Planlæg og udfør et større hytteserviceprojekt (oprydning + omstrukturering).
 - Lav hyttens komplette inventarliste.
 - Byg små organiseringsløsninger (enkle hylder, opbevaringskasser, tavler).
 - Udarbejd en fast rengøringsplan, som resten af gruppen tester.
 - Videoguide-serie til yngre spejdere: "Sådan holder du hytten fed"/Pimp your room.
-

Ideer til ledere

Fokus: Ledelse, struktur og forbedringsarbejde

- Design et årligt hyttetjek-system og undervis ledere og trop.
 - Optimér hyttens workflow: Hvor står ting i forhold til aktiviteter?
 - Lav en hyttesikkerhedsinspektion (brandslukkere, udgangsveje, førstehjælp).
 - Projektledelse af en større hytte-oprydning for hele gruppen.
 - Evaluér hyttens opbevaringsløsninger og lav en "forbedringsrapport".
 - Lær yngre spejdere gode organiseringsvaner gennem en workshop.
-